

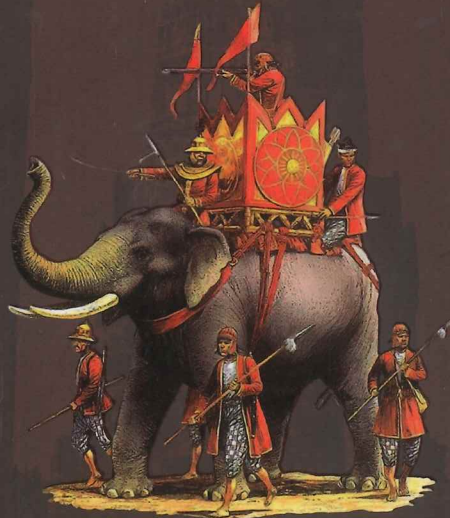

สำนักพิมพ์ศรีปัญญา

พระราชพงศาวดาร

ฉบับ

พระราชหัตถเลขา

61649440
012499456
122402986

พระราชพงศาวดาร
ฉบับพระราชหัตถเลขา

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
CHIANG MAI UNIVERSITY LIBRARY

สารบัญ

	หน้า
พระนิพนธ์คำนำ	๑๔
ตำนานหนังสือพระราชพงศาวดาร	๑๗
ความฉบับหลวงประเสริฐ ๙	๒๕
ความฉบับจุลศักราช ๑๑๓๖	๒๕
ความฉบับจุลศักราช ๑๑๔๕	๒๖
ความฉบับจุลศักราช ๑๑๕๗	๒๖
ความฉบับพิมพ์ ๒ เล่ม	๒๗
ความฉบับพระราชหัตถเลขา	๒๘
อธิบายเหตุการณ์เมื่อก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา	๓๗
พงศาวดารสยามเมื่อก่อนพระเจ้าอยู่หัวทรงสร้างกรุงศรีอยุธยา	๓๗
ประวัติขอม	๓๘
ประวัติไทย	๕๑
ประวัติพม่า	๕๘
เรื่องไทยตั้งสยามประเทศ	๖๐
พงศาวดารของพระเจ้าอยู่หัว	๖๓
ประวัติของราชอาณาจักรสุโขทัย	๖๗
ประวัติอาณาจักรล้านนาไทย	๗๘
เหตุที่พระเจ้าอยู่หัวทรงสร้างกรุงศรีอยุธยา	๘๒

พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา

แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑	๘๕
แผ่นดินพระราเมศวร (ครั้งที่ ๑)	๘๖
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑	๘๖
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าทองจันทร์	๘๗
แผ่นดินสมเด็จพระราเมศวร (ครั้งที่ ๒)	๘๘
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้ารวมราชาธิราช	๘๙
แผ่นดินสมเด็จพระอินทราชาธิราชที่ ๑	๙๐
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒	๙๐
แผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	๙๑
แผ่นดินสมเด็จพระอินทราชาธิราชที่ ๒	๙๒

แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒	๙๓
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชามหาพุทธางกูร	๙๕
แผ่นดินสมเด็จพระรัฐสุริยราชกุมาร	๙๕
แผ่นดินสมเด็จพระไชยราชาธิราช	๙๕
แผ่นดินสมเด็จพระยอดฟ้า	๙๖
แผ่นดินขุนวรรวงศาธิราช	๙๙
แผ่นดินสมเด็จพระมหากักรพรรดิราชาธิราช	๑๐๑
แผ่นดินสมเด็จพระมหินทราธิราช ครั้งที่ ๑	๑๒๙
แผ่นดินสมเด็จพระมหากักรพรรดิ ครั้งที่ ๒	๑๓๒
แผ่นดินสมเด็จพระมหินทราธิราช ครั้งที่ ๒	๑๓๗
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๑ (พระมหาธรรมราชา)	๑๔๗
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๒ (พระนเรศวรมหาราช)	๑๗๙
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓ (พระเอกาทศรถ)	๒๔๑
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๔ (เจ้าฟ้าศรีเสาวภาคย์)	๒๕๑
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑	๒๕๒
ประวัติของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑	๒๕๒
ที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา	๒๕๒
พระนามพระเจ้าแผ่นดินครั้งกรุงศรีอยุธยา	๒๕๓
สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	๒๖๐
สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒	๒๖๐
สมเด็จพระไชยราชาธิราช	๒๖๐
สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช	๒๖๐
สมเด็จพระเอกาทศรถ	๒๖๐
สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม	๒๖๑
สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง	๒๖๑
สมเด็จพระนารายณ์มหาราช	๒๖๑
สมเด็จพระเพทราชา	๒๖๑
สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ	๒๖๒
สมเด็จพระเจ้าสุริยามรินทร์	๒๖๒
ทางไมตรีกับกรุงสุโขทัย	๒๖๔
เขตแดนกรุงศรีอยุธยา	๒๖๖
เรื่องรบขอม	๒๖๗
ทางไมตรีกับต่างประเทศ	๒๖๙

อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑	๒๖๘
พระนาม	๒๖๘
เหตุที่ได้ราชสมบัติ	๒๖๙
สอบศักราช	๒๗๐
ประวัติสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑	๒๗๑
เริ่มการสงครามของสมเด็จพระบรมราชาธิราช	๒๗๒
เรื่องสมเด็จพระบรมราชาธิราชตีกรุงสุโขทัย	๒๗๔
เรื่องตีเมืองเชียงใหม่	๒๗๗
เรื่องทางไมตรีกับเมืองจีน	๒๗๘
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระรามาเมศวร	๒๘๐
เหตุที่ได้ราชสมบัติ	๒๘๐
พระนามพระเจ้าทองจันทร์	๒๘๑
สอบศักราช	๒๘๑
เรื่องตีเชียงใหม่	๒๘๑
เรื่องตีกรุงกัมพูชา	๒๘๓
สมเด็จพระรามาราชาธิราช	๒๘๔
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระอินทราชาธิราชที่ ๑	๒๘๕
ประวัติสมเด็จพระอินทราชาธิราชที่ ๑	๒๘๕
ทางไมตรีกับเมืองจีน	๒๘๕
ราชวงศ์พระเจ้าแผ่นดินกรุงศรีอยุธยา	๒๘๖
เรื่องปราบจลาจลเมืองเหนือ	๒๘๖
เรื่องตั้งลูกเธอครองเมือง	๒๘๗
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒	๒๘๙
ประวัติสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒	๒๘๙
เรื่องตั้งพระมหาอุปราช	๒๙๐
เรื่องให้พระมหาอุปราชไปครองเมืองพิษณุโลก	๒๙๐
เรื่องตีกรุงกัมพูชา	๒๙๑
เรื่องตีเชียงใหม่	๒๙๓
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	๒๙๔
สอบศักราช	๒๙๔
ประวัติสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	๒๙๔
เรื่องถวายวังเป็นวัด	๒๙๖
ตั้งตำแหน่งเสนาบดี	๒๙๗
ตั้งทำเนียบศักดิ์นา	๒๙๙

เรื่องตีเมืองมะละกา	๓๐๐
เรื่องรบกับเชียงใหม่	๓๐๑
เรื่องได้ช้างเผือก	๓๐๖
เรื่องสร้างวัดที่เมืองพิษณุโลก	๓๐๖
เรื่องสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงผนวช	๓๐๗
เรื่องตั้งเจ้าเมืองล้านช้าง	๓๑๒
เรื่องตีเมืองทวาย	๓๑๒

อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระอินทราชาธิราชที่ ๒

เรื่องผู้รับรัชทายาท สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	๓๑๓
ประวัติสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๓ (พระอินทราชาที่ ๒)	๓๑๖
ว่าด้วยศักราชแผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๓	๓๑๖

อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒

สอบศักราช	๓๑๗
ประวัติของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒	๓๑๗
อธิบายเหตุการณ์	๓๑๘
เรื่องสร้างพระเจดีย์ที่บรรจุพระอัฐิในวัดพระศรีสรรเพชญ์	๓๑๘
เรื่องสร้างพระพุทธรูปศรีสรรเพชญ์	๓๒๐
การปกครองบ้านเมืองที่จัดในแผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒	๓๒๑
การทำสารบัญชี่	๓๒๑
ทำพระราชพิธีตามหัวเมือง	๓๒๔
ทำตำราพิชัยสงคราม	๓๒๔
เรื่องขุดคลองลำโรง	๓๒๕
เรื่องรบกับเมืองเชียงใหม่	๓๒๖
เรื่องรบเมืองเขมร	๓๒๗
เรื่องทางไมตรีกับฝรั่ง	๓๒๗

อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระบรมราชา

หน่อพุทธางกูรและพระรัฐธาธิราช

สอบศักราช	๓๔๐
ประวัติสมเด็จพระบรมราชาหน่อพุทธางกูร	๓๔๐
เหตุการณ์ในแผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาหน่อพุทธางกูร	๓๔๑

อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระไชยราชาธิราช

สอบศักราช	๓๔๒
ประวัติของสมเด็จพระไชยราชาธิราช	๓๔๒
เรื่องรบพม่า	๓๔๓

เรื่องทหารฝรั่งแมนป็น	๓๔๔
เรื่องรบเชียงใหม่	๓๔๔
เรื่องเมืองเขมร	๓๔๖
เรื่องชุดคลองบางกอก	๓๔๖
เหตุที่สมเด็จพระไชยราชาธิราชสวรรคต	๓๔๘
อธิบายเรื่อง ในสมัยขุนวรวงศาธิราช	๓๔๙
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ	
และสมเด็จพระมหินทราธิราช	๓๕๑
สอบศักราช	๓๕๑
ประวัติของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ	๓๕๒
ลูกเธอสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ	๓๕๒
เรื่องศึกหงสาวดีครั้งที่ ๑ (คราวเสียสมเด็จพระสุริโยทัย)	๓๕๓
ที่ฝังพระอัฐิสมเด็จพระสุริโยทัย	๓๕๖
เรื่องพระเจ้าหงสาวดีดบึงขเวตี	๓๕๗
เรื่องรบเมืองละแวก	๓๕๗
ไทยจัดการป้องกันบ้านเมือง	๓๕๙
เรื่องต่างประเทศมาค้าขาย	๓๖๐
เหตุที่จะเกิดศึกหงสาวดีครั้งที่ ๒ (คราวขอช้างเผือก)	๓๖๑
ศึกหงสาวดีครั้งที่ ๒	๓๖๔
เรื่องพระยาตานีเป็นกบฏ	๓๖๘
เรื่องพระไชยเชษฐาขอพระเทพกษัตรี	๓๖๘
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ	
และสมเด็จพระมหินทราธิราช	๓๗๑
สมเด็จพระมหินทราธิราชครองราชสมบัติ	๓๗๑
เหตุที่จะเกิดศึกหงสาวดีครั้งที่ ๓	๓๗๑
เรื่องศึกหงสาวดีครั้งที่ ๓	๓๗๓
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช	๓๗๗
สอบศักราช	๓๗๗
ประวัติของสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช	๓๗๗
ทางไมตรีในระหว่างกรุงศรีอยุธยากับหงสาวดี	๓๗๘
ศึกละแวก	๓๗๘
เรื่องบำรุงกำลังกรุงศรีอยุธยา	๓๘๐
เรื่องสร้างวังจันทร์เกษมที่กรุงเก่า	๓๘๑
เรื่องช่วยพระเจ้าหงสาวดีตีกรุงศรีสัตนาคนหุต	๓๘๒
เรื่องพระเจ้าเชียงใหม่	๓๘๖
พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองทิวงคต	๓๘๖

เหตุที่ไทยรบหงสาวดี	๓๘๗
ไทยเตรียมรบหงสาวดี	๓๘๘
เรื่องเขมรขอเป็นไมตรี	๓๘๙
ศึกหงสาวดีครั้งที่ ๑	๓๙๓
ศึกหงสาวดีครั้งที่ ๒	๓๙๕
เรื่องไทยเกิดอริกับพระยาละแวก	๓๙๖
ศึกหงสาวดีครั้งที่ ๓	๓๙๗
ศึกหงสาวดีครั้งที่ ๔	๔๐๐
เรื่องตีเมืองละแวก	๔๐๒
สิ้นแผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช	๔๐๓
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	๔๐๔
สอบศักราช	๔๐๔
ประวัติสมเด็จพระนเรศวร	๔๐๔
เรื่องพระมหาอุปราช	๔๐๕
เรื่องศึกพระมหาอุปราชครั้งแรก	๔๑๐
เรื่องศึกพระมหาอุปราชครั้งที่ ๒ คราวชนช้าง	๔๑๒
เรื่องปรึกษาโทษข้าราชการ	๔๒๐
เรื่องวัดป่าแก้ว	๔๒๐
กลับตั้งหัวเมืองเหนือ	๔๒๒
เรื่องเฉลิมพระราชมณเฑียร	๔๒๒
เรื่องตีเมืองทวายเมืองตะนาวศรี	๔๒๒
เรื่องตีเมืองละแวก	๔๒๓
เมืองเมะลำเล็งสามภักดี	๔๒๓
เรื่องสมเด็จพระนเรศวรตีเมืองหงสาวดีครั้งแรก	๔๒๕
เรื่องพระเจ้าแปร	๔๒๕
เรื่องพระเจ้าเชียงใหม่สามภักดี	๔๒๖
เรื่องห้ามการสงครามในระหว่างเชียงใหม่กับล้านช้าง	๔๒๖
เรื่องสมเด็จพระนเรศวรตีเมืองหงสาวดีครั้งที่ ๒	๔๒๙
เรื่องปกครองหัวเมืองมอญ	๔๓๔
เรื่องว่าเสด็จไปอยู่หัวเมือง	๔๓๕
เรื่องสมเด็จพระเอกาทศรถเสด็จไปจัดการเมืองเชียงใหม่	๔๓๕
เรื่องตั้งพระศรีสุพรรณมหาราช เป็นพระเจ้ากรุงกัมพูชา	๔๓๗
การศึกษาครั้งสุดท้ายของสมเด็จพระนเรศวร	๔๓๘
อธิบายเรื่อง ในรัชกาลสมเด็จพระเอกาทศรถ	๔๔๑
สอบศักราช	๔๔๑
ประวัติสมเด็จพระเอกาทศรถ	๔๔๑

กรุงศรีอยุธยาในรัชกาลสมเด็จพระเอกาทศรถ	๔๔๓
เรื่องพระพลอง	๔๔๔
เรื่องเมืองตองอู	๔๔๕
เรื่องเมืองล้านช้างขอขึ้นกรุงศรีอยุธยา	๔๔๗
ตำนานกฎหมายเมืองไทย	๔๔๗
วิธีตั้งกฎหมาย	๔๔๘
ศักราชที่ใช้ในกฎหมาย	๔๕๐
กฎหมายครั้งกรุงเก่า	๔๕๑
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒	๔๕๒
แผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	๔๕๒
แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒	๔๕๒
แผ่นดินสมเด็จพระไชยราชาธิราช	๔๕๒
แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ	๔๕๒
สมเด็จพระเอกาทศรถ (ตั้งในแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวร)	๔๕๒
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม	๔๕๓
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง	๔๕๓
แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช	๔๕๓
แผ่นดินสมเด็จพระเพทราชา	๔๕๔
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ	๔๕๔
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ	๔๕๔
วิธีจัดหมวดกฎหมายครั้งกรุงเก่า	๔๕๕
คาถาธรรมศาสตร์รามัญ	๔๕๖
คาถาพระธรรมศาสตร์ไทย	๔๕๘
คาถาแสดงมูลคดีวิวาท ๒๙ ประการ	๔๕๘
ตั้งส่วยอากรขนอนตลาด	๔๖๑
ที่กัลปนา	๔๖๓
เรื่องตั้งพระมหาอุปราช	๔๖๓
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่ ๑ (พระเจ้าทรงธรรม)	๔๖๔
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่ ๒ (พระเชษฐาธิราช)	๔๖๖
แผ่นดินสมเด็จพระอาทิตยวงศ์	๔๖๘
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๕ (พระเจ้าปราสาททอง)	๔๖๙
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๖ (เจ้าฟ้าไชย)	๔๘๐
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๗ (พระศรีสุธรรมราชา)	๔๘๐

แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ (พระนารายณ์มหาราช)	๔๘๓
แผ่นดินสมเด็จพระมหาบุรุษ (พระเพทราชา)	๕๔๔
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (พระเจ้าเสือ)	๕๗๔
แผ่นดินสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๙ (พระเจ้าท้ายสระ)	๕๙๑
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๓ (พระเจ้าบรมโกศ)	๕๙๙
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๔ (กรมขุนพรพินิต)	๖๒๒
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ (พระที่นั่งสุริยಾಮรินทร์)	๖๒๔
ระหว่างเวลาจลาจล	๖๕๙
แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่ ๔ (เจ้ากรุงธนบุรี)	๖๗๕
แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๔ (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก)	๗๕๙
พระราชประวัติ	๘๘๒
เสนาบดีในรัชกาลที่ ๑	๘๘๕
มหาดไทย	๘๘๕
กลาโหม	๘๘๕
กรมท่า	๘๘๕
กรมเมือง	๘๘๖
กรมวัง	๘๘๖
กรมนา	๘๘๗